

การประชุมทางวิชาการสภาการศึกษาเสวนา (OEC Forum) ครั้งที่ ๕/๒๕๖๕

เรื่อง สมรรถนะการศึกษาไทยในเวทีโลก

๑. เหตุผลและความจำเป็น

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาในฐานะหน่วยงานที่มีบทบาทหน้าที่สำคัญในการจัดทำนโยบายและแผนการศึกษาของชาติ ซึ่งการจัดทำนโยบายและแผนการศึกษาของชาติให้มีความน่าเชื่อถือและตอบสนองต่อการพัฒนาการจัดการศึกษาหรือการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างแท้จริงนั้น จำเป็นต้องมีข้อมูลที่ถูกต้อง ครบถ้วน แม่นยำ และเป็นข้อมูลที่มีความทันสมัย ทันต่อสถานการณ์และรองรับการเปลี่ยนแปลงต่อสถานการณ์ของโลก ในยุคปัจจุบันและส่งผลกระทบต่อการจัดการศึกษาอย่างแท้จริง ทั้งนี้ สำนักงานฯ ได้ดำเนินการจัดทำรายงานสถานะการศึกษาของประเทศไทยเป็นประจำทุกปี โดยการวิเคราะห์สภาพการณ์ทางการศึกษาในภาพรวมของประเทศมาอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการติดตามความเคลื่อนไหวทางการศึกษาและตระหนักถึงความสำคัญเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวและประเด็นร่วมสมัยทางการศึกษาที่ครอบคลุมในทุกมิติทั้งการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากร และเทคโนโลยี รวมถึงการพยากรณ์ทิศทางและแนวโน้มการจัดการศึกษาของประเทศในอนาคต และได้ดำเนินการศึกษาเปรียบเทียบสมรรถนะการศึกษาของประเทศไทยกับนานาชาติ โดยใช้ดัชนีของสถาบันเพื่อพัฒนาการจัดการนานาชาติ (International Institute for Management Development: IMD) เป็นกรอบหลักในการวิเคราะห์ โดยเน้นการวิเคราะห์ตัวชี้วัดด้านการศึกษา และได้ดำเนินการวิเคราะห์เปรียบเทียบสมรรถนะความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยกับประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกเป็นประจำต่อเนื่องทุกปี เพื่อเป็นข้อมูลสะท้อนการจัดการศึกษาที่ให้สนองต่อความต้องการของประเทศ และยกระดับสมรรถนะด้านการศึกษาของประเทศให้สูงขึ้น

ทั้งนี้ แผนแม่บทที่ ๑๒ การพัฒนาการเรียนรู้ กำหนดให้อันดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศด้านการศึกษา ของสถาบัน IMD เป็นตัวชี้วัดและกำหนดค่าเป้าหมายไว้ที่อันดับที่ ๔๕ ภายใน ปี พ.ศ. ๒๕๖๕ โดยมีกระทรวงศึกษาธิการเป็นเจ้าภาพหลักในการดำเนินการ และเมื่อวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๕ สถาบัน IMD ได้ประกาศผลการจัดอันดับขีดความสามารถทางการแข่งขันของประเทศต่าง ๆ ประจำปี ๒๐๒๒ โดยอันดับในภาพรวม ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ ๓๓ ตกลงจากปีที่ผ่านมา ๕ อันดับ ขณะที่อันดับด้านการศึกษาอยู่ในอันดับที่ ๕๓ ดีขึ้นจากปีที่ผ่านมา ๓ อันดับ และเป็นอันดับที่ดีที่สุดในรอบ ๕ ปีที่ผ่านมา โดยมีตัวชี้วัดด้านการศึกษา จำนวน ๑๙ ตัวชี้วัด ประกอบด้วย ตัวชี้วัดจากข้อมูลสถิติ/ข้อมูลทุติยภูมิ ๑๕ ตัวชี้วัด ตัวชี้วัดจากสำรวจความคิดเห็นจากผู้บริหารภาคเอกชน จำนวน ๔ ตัวชี้วัด เมื่อเปรียบเทียบอันดับของตัวชี้วัด ระหว่างปี ๒๕๖๕ และปี ๒๕๖๔ พบว่า ตัวชี้วัดที่มีอันดับดีขึ้น จำนวน ๑๒ ตัวชี้วัด ตัวชี้วัดที่มีอันดับเท่าเดิม จำนวน ๒ ตัวชี้วัด และตัวชี้วัดที่มีอันดับลดลง จำนวน ๕ ตัวชี้วัด

อย่างไรก็ตาม แนวโน้มและพัฒนาการของตัวชี้วัดแต่ละตัวบ่งชี้ถึงความสามารถและความจำเป็นเร่งด่วนในการดำเนินการพัฒนาผลอันดับแตกต่างกัน หากมีการดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ทั้งในด้านความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา และการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ขณะที่บางตัวชี้วัดเป็นตัวชี้วัดที่จุดรั้งอันดับของประเทศไทยเป็นอย่างมาก และต้องดำเนินการพัฒนาหรือปรับปรุงอย่างเร่งด่วน นอกจากนี้ รัฐบาลได้ดำเนินการเร่งปฏิรูปการศึกษาให้มีคุณภาพเพื่อสร้างทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพของประเทศ เพิ่มประสิทธิภาพของกลไกและรูปแบบที่ใช้ในการพัฒนาคุณลักษณะ และระดับทักษะการทำงานให้ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน ตอบโจทย์การพัฒนาของแต่ละพื้นที่ รวมถึงสอดคล้องกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี โดยเฉพาะเทคโนโลยีดิจิทัล ซึ่งตอบสนองการเกิดธุรกิจใหม่ๆ ที่กำลังเติบโตอย่างรวดเร็ว เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้ประเทศก้าวผ่านกลุ่มประเทศรายได้ปานกลาง รวมทั้งเพื่อยกระดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศในเวทีโลก

ด้วยเหตุนี้ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาในฐานะหน่วยงานที่มีภารกิจหลักในการกำหนดนโยบาย และวางแผนการศึกษาของชาติ ได้เล็งเห็นความสำคัญของการยกระดับสมรรถนะการศึกษาไทยเพื่อสร้างทรัพยากร มนุษย์ที่มีคุณภาพของประเทศ รวมทั้งการยกระดับทักษะของแรงงานทั้ง Upskill และ Reskill เพื่อให้มีทักษะ การทำงานที่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน สอดคล้องกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ปรับตัวได้ทัน และ เป็นกำลังคนที่สำคัญในการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ จึงเห็นสมควรจัดประชุมทางวิชาการ ในหัวข้อเรื่อง ยกระดับสมรรถนะการศึกษาไทยในเวทีโลก ขึ้น โดยสำนักงานฯ ได้พิจารณาเชิญผู้เชี่ยวชาญมาเป็น วิทยากรถ่ายทอดความรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเพื่อการยกระดับสมรรถนะการศึกษาไทย ในเวทีโลกของประเทศ รวมทั้งเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น มุมมอง และแนวโน้มในการจัดการศึกษาของไทย ว่าควรมี แนวทางในการพัฒนาการศึกษาอย่างไร ให้ทันต่อการการเปลี่ยนแปลงของโลก และผู้เรียนสามารถเรียนรู้และพัฒนา ทักษะของตนเอง และสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุขอย่างมีคุณค่า สามารถยกระดับขีดความสามารถในการ แข่งขันด้านการศึกษา พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้ประเทศสามารถก้าวผ่านกลุ่มประเทศรายได้ปานกลาง และสามารถ ยกระดับในการแข่งขันของประเทศในภาพรวม รวมทั้งเพื่อนำข้อมูล และข้อเสนอแนะมาประกอบการจัดทำ แนวนโยบายการจัดการศึกษาของไทยให้เหมาะสม ให้มีคุณภาพและเกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

- ๑) เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนักเกี่ยวกับการพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อยกระดับ สมรรถนะการศึกษาไทย และยกระดับความสามารถในการแข่งขันด้านการศึกษาของประเทศไทยในเวทีโลก
- ๒) เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และตัวอย่างความสำเร็จในการพัฒนา การจัดการศึกษาเพื่อยกระดับสมรรถนะการศึกษาไทย และยกระดับความสามารถในการแข่งขันด้านการศึกษา ของประเทศไทยในเวทีโลก
- ๓) เพื่อศึกษา วิเคราะห์ ประมวลผล และติดตามความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับการจัดการศึกษา รวมถึงระดม ความคิดเห็นเพื่อการจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายในการพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อยกระดับสมรรถนะการศึกษาไทย และยกระดับความสามารถในการแข่งขันด้านการศึกษาของประเทศไทยในเวทีโลก

๓. ขั้นตอนดำเนินการ

- ๑) ศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อยกระดับสมรรถนะการศึกษาไทย และยกระดับความสามารถในการแข่งขันด้านการศึกษาของประเทศไทยในเวทีโลก
- ๒) การประชุมทางวิชาการเพื่อจัดทำข้อเสนอนโยบายทางการศึกษา (OEC Forum) ครั้งที่ ๕ เรื่อง สมรรถนะการศึกษาไทยในเวทีโลก
- ๓) สรุปผลการประชุม และประมวลข้อเสนอเชิงนโยบายที่ได้จากการประชุม

๔. กลุ่มเป้าหมาย

ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครู อาจารย์ บุคลากรทางการศึกษา ทุกกระดับและประเภท การศึกษา และทุกสังกัด ตลอดจนนักวิชาการและผู้ที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๖๐ คน

๕. ระยะเวลาและสถานที่ประชุม

วันจันทร์ที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๖๕ เวลา ๐๘.๓๐ - ๑๔.๐๐ น. ณ ห้องคริสตัล ๓-๔ ชั้น ๓ โรงแรม เซ็นจูรี พาร์ค กรุงเทพมหานคร

๖. ประโยชน์ที่ได้รับ

๑) ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครู อาจารย์ บุคลากรทางการศึกษาที่เข้าร่วมประชุมมีความรู้ความเข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อยกระดับสมรรถนะการศึกษาไทย และยกระดับความสามารถในการแข่งขันด้านการศึกษาของประเทศไทยในเวทีโลก รวมทั้งได้แนวคิดในการกำหนดนโยบายในประเด็นที่เกี่ยวข้อง

๒) ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครู อาจารย์ บุคลากรทางการศึกษาที่เข้าร่วมประชุมได้รับรู้ปัญหา อุปสรรค และตัวอย่างความสำเร็จในการพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อยกระดับสมรรถนะการศึกษาไทย และยกระดับความสามารถในการแข่งขันด้านการศึกษาของประเทศไทยในเวทีโลก ตลอดจนแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อแนวทางการพัฒนาการศึกษาของประเทศไทยเพื่อยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

๓) ได้ข้อเสนอเชิงนโยบายในการพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อยกระดับสมรรถนะการศึกษาไทย และยกระดับความสามารถในการแข่งขันด้านการศึกษาของประเทศไทยในเวทีโลก รวมทั้งข้อคิดเห็นและเสนอแนะที่ได้จากการประชุม เพื่อใช้ประโยชน์ในการวางแผนและกำหนดนโยบายการศึกษาของประเทศ รวมทั้งเป็นข้อมูลประกอบการดำเนินงานอื่นๆ ตามพันธกิจของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาต่อไป

๘. ผู้รับผิดชอบโครงการ

กลุ่มวิเคราะห์สภาวการณ์ทางการศึกษา สำนักประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

